

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicis totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XXXIV. In Domin. V. Post Pentec. Nisi abundaverit Justitia vestra plusquam scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cœlorum. Luc. 5. Arg. Astrea Judaica Christianè componitur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

fi quidpiam ignis divini in præcordiis ipsorum glisceret.

Eja itaque vel abhinc laxate cum D. Petro Archipiscatore retia hæc vestra, ne forte serò cum eodem indo-

leatis, dicentes: *Tota nocte laborantes nihil cepimus, Nec unam Deo animam lucrati sumus, nec unicus admonitionibus nostris ad frugem reductus est. Amen.*

CONCIO XXXIV.

IN DOMINICA V. POST PENTECOSTEN.

nisi abundaverit Justitia vestra plusquam scribarum & Phariseorum, non intrabitis in regnum cœlorum. Luc. 5.

ARGUMENTUM.

ASTREA IVDAICA CHRISTIANE COM-
PONITVR.

I. **I**ustitia, quam summus Legifer noster abundantiore in presenti Evangelio à nobis efflagitat, non tam partialis virtus est, quæ reddit unicuique quod suum est, quàm generalis, omnes alias suo stringens complexu. *Aud.* Illa est de qua Hieronymus: *Omnis virtutum species uno Iustitia nomine continetur.* Illa est, de qua Chrysostomus: *Iustitia est plena omnium mandatorum custodia.* Illa est de qua Psaltes cecinit: *Retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam, id est secundum virtutem, innocentiam, ac rectitudinem cordis mei, quam nunquam non nilus sum conservare.* Illa est, de qua Dominus ipse ad suum Præcursores, & Bapti-

Hier. Ep. ad Demet.
Chrysof. h. 12. in Matt.
Psal. 17. 21.

stam: *Sic nos decet implere omnem Iustitiam.* Convenientissimum est, ut qui totum suscepi hominem, per omnia hominis transeam sacramenta, nec ullos ritus, aut submissionis opera exequi prætermittam. Cum enim piissimus Assertor noster ad eminentissimum perfectionis, ac sanctitatis culmen suos fideles perducere gestiret, omne illud unà complexus est, quo illud conscendere possemus. Itaque quando interminatur nobis: *Nisi abundaverit iustitia vestra plusquam scribarum &c.* perinde est ac si dicat: *Nisi virtus vestra, sanctitas vestra custodia mandatorum DEI perfectior in vobis fuerit, atque in scribis, & Phariseis; si nec quicquam ad cumulum meritorum supra illos adjeceritis, à cœlestis patris*

Matth. 3.
13.

patriæ possessione vos exterminandos persuasum habetote. Ut ergo unam ab alia, Justitiam Pharisaicam à Christiana discernamus, utramvis trutinæ imponamus, exigamusque, quibus momenti nostra illorum præponderet.

§ I.

Justitia Iudeorum in arca non in conscientia.

Justitia Iudeorum in arca.

II. **J**ustitiam Pharisaorum, ac Scribarum quisque primâ fronte expendit, inveniet eam non tam in conscientia quam in arca sitam. Præceperat Dominus Moyse de lignis Setim fabricare arcam, futuram legum suarum reconditorium: *Faciesque arcam ligneam, & scribes in tabulis verba, quæ fuerunt in his, quas ante confregisti, poneque in arca.* Fecit id Dominus, ut minimum in tantum legi suæ afficerentur, quantum thesauris in arca reconditis; atque eo studio ad illius eniterentur custodiam, quo ad coacervandos ferebantur thesauros. Fecit id credo, ut minimum ita in conscientia conservare niterentur imperia ipsius, quemadmodum opes in gazis suis, fornicibusque tutantur. Quid verò Judæi? ad lucra, ad rapinas obversi, oditi novercalibus inter se divisi, sanguine prophetarum polluti, concreditorum sibi eloquiorum gratia gloriabantur, quæ opere in ipso subversum ibant. In lingua necquicquam insolentius jactabant, quam Legem Domini, Arcam Domini, Templum Domini; in opere nihil minus quam ea ostendebant.

Deut. 10. 2.

III. In hunc modum si nostra Christianorum Justitia constituta fuerit, si nobis de salute adblandimur; quod legem Domini memoriæ infixam habemus, quod in gremio illius sumus Ecclesiæ, quæ basis, & firmamentum est omnis veritatis, ac sanctimonix, quod firmati, & radicati supra fundamentum Apostolorum, ac Prophetarum, ipsi nos seducimus. Frustra enim lex in arca reconditur, nisi opere in ipso adimpleatur. Cassa est omnis scientia; nisi sanctimonia effulgeat in ipsa conscientia. In intellectu Lex ens rationis est, in opere reale esse ostenditur. In illo figmentum est sanctimonix, in hoc complementum. Lex in arca, seu in memoria tam parum sanctos efficit, quam rudem præstent eruditum multiplicati codices in Bibliotheca. Non enim auditores legis (non thesaurarii, non Interpretes illius) *justi sunt apud Deum, sed factores legis justificabuntur;* clamat doctor Gentium in Epistola sua ad Romanos.

Justitia Christianorum in conscientia.

Rom. 2. 13.

IV. Jeremias Vates manuducens populum suum ad iter salutis ac perfectionis capessendum, vult ut cor suum bajulent in humeris suis. Etenim ubi vulgata habet; *Dirige cor tuum in viam rectam,* LXX. legunt: *Da cor tuum in humeros tuos.* Si vis placere Deo, si eniti ad culmen sanctimonix, si Olympum æthereum transcendere, assume cor tuum in humeros tuos. Non apprehendes bravium, nisi sublato in humeros corde. Mirum id & paradoxum videbitur consilium, expendenti sedem præcordiorum pectus esse, non humeros. Natura enim cor, perinde ac centrum, in medio constituit, à quo

Jer. 31. 31.

lineæ

lineæ functionum omnium ad circumferentiam membrorum dacerentur; ut fontem in medio paradisi, ex quo omnibus aliis partibus vena vitæ dispenseretur; ut focum, à quo circumcirca calor diffunderetur. Quod si verò succollaretur humeris, omnino excordes inveniremur, & vitâ, & spiritu destituti. Quid itaque intendit vates hoc monito suo? Profectò nihil aliud, quam ut id, quod mente, & corde concepimus, opere exequamur. Ita per cor intelligentiam S. Hieronymus interpretatur, & cogitationesque mentis, de quibus Dominus: *De corde exeunt cogitationes mala.* Per humeros vero opera bona labores: seu per cor accipienda est fides, quæ radix est vitæ spiritualis, per humeros executio. Dirigit itaque cor in viam rectam, seu portat in humeris ex mente præfati Doctoris, qui fidem jugat operibus, qui quod credit corde, opere exequitur. *Da inquit, cor tuum in humeros tuos: Illud quidem significat, quod cogitationes debeant operibus jungi.* Si cupis ambulare in via mandatorum Dei, junge cor manibus, marita intellectum pedibus, socia fidem humeris operationum, alioqui ad apicem perfectionis, & sanctitatis nunquam eluctaberis.

V. Lepidum est quod Isidorus Græcus, & Alciatus de duobus extreme miseris recenser. Unus illorum ut acie oculorum excellebat; ita pedibus omnino truncus erat. Alter autem captus oculis, pedibus autem valentissimus. Uterque premebatur inediâ, & nec hic, nec ille sibi consulere poterat, vel ob oculorum, vel pedum defe-

ctum. Communicatis tandem conciliis, convenere, ut cæcus claudum in humeros sublatum portaret, claudus verò cæcum dirigeret; atque hac ratione mutuis subsidiis mundum obviando stipem emendicarent.

Ad eundem modum sese habet intellectus, ac voluntas nostra. Ille oculus, sed mutilus; hæc prompta, & vegeta, sed oculis orba. Nec ille citra hanc etiam armatus fidei lampade decurret viam Domini; nec ista citra illum. Jungenda est voluntas intellectui, seu fidei, ut rectâ incedat, & ad limina Apostolica, cœlestiaque pertingat. Fides item maritanda voluntati, ne clauda subsistat, aut omnino mortua deficiat. *Fides enim sine operibus* *Jacob. 2. 20.* *mortua.* Lex mandatorum Domini, non tantum in arca memoriæ, aut intellectus servanda est, veluti mna illa à servo nequam abscondita; sed in publicum depromenda. Unde Hipponensis Antistes: *Bene præcepta servantur in scrinio, sed meliùs in executione.* Sacrosanctè apud Judæorum plebem tabulæ legis servabantur in arca; sed religiosius à Christianis custodiuntur in conscientia. Et mox explicans quæ illa sit arca, subdit: *Ille in arca abscondit præcepta Domini, qui tantum memor est, & extra non operatur.* Ille Judæos æmulatur asservantes legem in scrinio, qui satis habet, quod eam suo fixerit in cerebro. Ille Pharisæizat, qui auditor est legis, non factor; qui scribit & docet legem, non exequitur. Quisquis ejusmodi est, noverit sibi æque ac illis torres paradisi præcluturum iri. *Nisi enim abundaverit justitia vestra, &c.*

Fidei jugenda sunt opera.

Mate. 15. 19.

Hieron. h. 1.

Fabula de cæco & claudo se mutuo juvantibus. Isid. Alciat in Embl.

Jacob. 2. 20.

Aug. in Gen.

§. II.

*Iustitia Iudaorum in signis, & umbra, non in veritate.**Iustitia Iudaorum in signis.**Num. 15. 38.**Matth. 23. 5**Intentio vana.*

VI. **P**rofundiùs si quispiam Pharisæorum Iustitiam examinârit, discet illam in signis quibusdâ, & figuris, non in veritate fundatam fuisse. Mandatum illis erat, ut facerent sibi fimbrias in angulis palliorum, positas in eis vittis hyacinthinis, ad quarum intuitum recordarentur præceptorum Domini. *Loquere filiis Israel, & dices ad eos, ut faciant sibi fimbrias per angulos palliorum, ponente in eis vittas hyacinthinas, quas cum viderint, recordentur omnium mandatorum Domini.* Intendebat Dominus, ut ubique illis occurreret lex sua sancta, & immaculata; nec unquam velex oculis, vel ex memoria excideret. Hæc erat intentio Domini. Quæ verò Pharisæorum? Jactantia, præsumptio, inanis gloria. Etenim: *Omnia opera sua faciebant, ut viderentur ab hominibus, dilatabant phylacteria sua, & magnificabant fimbrias suas.* Hoc habitu, & notâ elati aspernabantur cæteros, seque legis exactissimos e-mentiebantur cultores.

VII. Videte jam nunc, & exigitè apud vosmetipsos, an non de secta Pharisæica sitis, qui omnem prope sanctitatem vestram rosariis, cingulis, scapularibus, vestitu exteriori ob-signatis, rati hæc infallibilia signa, & tesseras futuræ beatitatis, ac prædestinationis ad vitam.

Ut autem Pharisæorum, ita perfonatorum horum Christianorum sanctitas hederæ est, sæpius deficiente vino suspensa. Latet enim sub signo

Tau Judæus æquè, ac Christianus, & tessera gemellâ signatur miles quæ fortis, quæ ignavus. Nec quicquam juvat habitus, quem pravi mores infatuant. Nec vestis, aut tonsura; sed vita ad virtutis amussim exacta religiosum approbat. Sæpe numero vestis, quæ Reverenda indigetatur, meliore Calepino diceretur Referenda, seu Everrenda; Referenda Antistiti, everrenda à sanctuario Domini.

Ut etiam credam cingulis, aut scapularibus eas adnexas esse gratias, ut proximo secundum fata (quod inter vulgus jactatur) Sabbatho portantibus illa (quantum vis peccatis immer-si fuerint, aut etiam citra Exomologesim omnem decesserint) pateant regna cælestia, nemo mihi perivaserit. Commenta hæc sunt, non sacramenta. Ut ista à Deo instituta esse, & bene dispositis conferre gratiam sacrosanctè profiteor; ita illa paribus, aut majoribus insignita esse privilegiis inficio. Quod in memoriam cujuscumque Sanctorum ea portant approbo; ut verò in peccatis suis, perinde ac amuleta, contra mortem æternam circumferant, damno, & anathematizo. Neque enim ego hoc Evangelium à Domino accepi, sed ab hominibus; & ut uni forsitan in signum amicitia, aut prædestinationis cælitus collata sunt; omnibus certè, nec ipso summo Antistite comprobante applicari queunt. Habere enim decem scapularia, imo & omnia sacramenta quis potest, & damnari seclusâ charitate; Habere autem Charitatem in veritate, & in ea perseverare, damnari non potest. Hæc est quæ Pharisæos ab Israhelitis, probos à reprobis.

Sanctitas in veritate non habetur.

*Charitas
sanctificat.
1. Cor. 13. 2.*

prædestinatos à præcitis discernit, discriminatque. Hæc si adsit, prolunt alia; hæc si desit, nihil profunt cætera. Si habuero, inquit Apostol⁹, prophetiam, & noverim divina mysteria omnia, & si habuero omnem scientiam, ac cognitionem rerum humanarum, ac naturalium; & si habuero omnem fidem (tam eam quâ res revelatæ creduntur, quam illam, quâ miracula patrantur) & quidem tam perfectam, ut montem transferam, & si habuero omnia alia amuleta, rosaria, scapularia, officia; *charitatē autem non habuero, nil sum* in esse spirituali gratiæ, quæ facit, ut homo apud Deum quidpiam valeat, & mereatur. Et si habuero, inque cibos pauperum sponte distribuero *omnes facultates*, & si propter Religionē, aut Rempubicam tradidero corpus meum, ita ut ardeam, vivusque in rogo exuratur, charitatem autem non habuero; nec id fecero instrictu charitatis, quæ pro fine Deum super omnia amatum habet; sed ex affectu humano, & inordinato, *nihil mihi ad animæ meæ salutem, nec ad æternæ vitæ meritum prodest*: Adde autem vel momentum charitatis, profunt cætera.

VIII. Quidquid citra Charitatem fulget, quidquid radiat hedera est, parrerga sunt, & identidem vanitatis, seu hypocriteos argumenta. Bellè ejusmodi Pharisæizantes D. Gregorius Nazianzenus meretrici comparat, quæ cum nativâ pulchritudine destituta sit, ad colores, fucos, pigmenta confugere solet; ita hi cum specie solidæ perfectæque virtutis, ac Charitatis careant, adumbrationem quandam pietatis externam simulant; quæ eorum

retineat oculos, qui adumbrata virtutis simulatione capiuntur. Ego hystriones dixerim, qui alienam faciem in theatris assumunt, & cum sævi ac mancipia sint, sæpius dominorum, ac Principum habitum præferunt; suppari ratione ad eorum mores, orchestras, atq; theatrum exercentur, qui alia corde gerentes, alia extrinsecus præferunt. Vel veriùs Ministros Sathanæ, qui sese identidem transfigurant in angelum lucis, ut fallat, & supplantet. Ut itaque & horum mores concordant cum Pharisæis; ita & fors eorum erit cum eis, & hypocritis, in loco, qui paratus est diabolo, & Angelis ejus. Ea propter universos fideles hortatur Apostolus, ut quod ipsorum opera accepta sint, & æterna retributione digna, ex motivo Charitatis faciant:

Omnia vestra in Charitate fiant. Eo *Ibid. 16. 14.* contendite, ut non tam parergis quibusdam sanctimoniam, quam vera Charitate præditi inveniamini; ut in omnibus ad id oculum mentis defigatis, quod amor Dei à vobis requirit, illum pro fine in omnibus habendo, laudando, ipsius intuitu faciendo. Id si præstiteritis, Justitia vestra multò præstantior Pharisæicâ invenietur, dignaque Empyreis reputabitur subliliiis; sin minus, unâ cum illis æquissimis urnis proscribendos creditote.

§. III.

*Justitia Pharisæorum in cute
non in corde.*

IX. Tandem Justitia Pharisæorum *Justitia Pharisæorum in cute.* tota quanta erat, externa in fronte, aut manibus, aut cute exarata.

T t 2

Lex

*S. Greg. Nazianzenus de morte
patr. sui.*

Lex enim vetus quamvis verè prohiberet vitia omnia interiora, æque ac exteriora; interioresque virtutum actus ordinaret; attamen interiora vitiorum, virtutumque non æquè clarè, ac nunc explicabat. Ea de causa malitia Scribarum, Phariseorumque; (quamvis veram profiterentur religionem) bene multa ad legem Dei spectantia perversis glossematibus depravabat, pervertebatque. Docebant enim cogitationes esse liberrimas, nec ullo tributo, aut pœnæ obnoxias; non prohibere legem v. g. actum. interiorem homicidii, aut adulterii, si quando ad exteriorem non transiret; nec verare vindictam, quâ malum pro malo redditur, nec odium internum inimicorum, imo diligendos amicos, & odio habendos inimicos. Item arbitrabantur virtutem in exteriore propemodum actu tantum consistere, atque ita de internis parum, aut nihil solliciti erant.

X. Contra hanc doctrinam in hodierno Evangelio absolute decernit Dominus dicens: *Audistis quia dictum est antiquis: Non occides: qui autem occiderit, reus erit iudicio. Ego autem dico vobis, quia omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Et iterum: Audistis quia dictum est antiquis, Non Mœchaberis: Ego autem dico vobis, quia omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo, &c.* Vos falsis interpretationibus dementati, illum dignum morte decernitis, qui re ipsâ alterum de medio sustulerit; Ego autem hoc legis præceptum adimpleo, & interpretor, doceoque non externam dumtaxat hominis occisionem crimen esse, sed internam etiam

animo conceptam iracundiam, ac verba contumeliosa eidem censuræ obnoxia. *Qui enim odit fratrem suum, & ipse homicida est.* Vos cum Scribis vestris propugnatis, per illud præceptum: *Non Mœchaberis*, actum tantum Luxuriæ esse prohibitum; & per illud: *Non concupisces uxorem proximi tui*; fingna concupiscentiæ non facies: Ego autem assero, non tantum patrari adulterium opere, sed & corde. *Qui enim alienam uxorem viderit, concupiveritque corde, adimplevit adulterium.* Perperam nimis infrænatur corpus à malis actibus, nisi & anima ab eiusmodi inordinatis affectionibus coerceatur. Remissè nimium inhietur à cæde dextera, nisi insuper cædendi voluntas tollatur. Radix malorum omnium cor est, si hanc excaudices facilius ramos amputabis, imo nec germinare cor patieris. Quod si vitiatam sustines, brevi in ramos, ac fructus virulentissimos egerminabit. Et utur de foris florenti quempiam ostentabis virtutis, intus haud secus ac pomum Gomorrhæum sulphur, ac mephytim redolebis. *Si enim radix sancta, & rami sancti.* Si radix virulenta, etiam rami, fructusque eodem virore imbuti invenientur. Ne iraque vitiorum Stolones iu te progerminent, eorum radicem stirpitus evellas necesse est; & ut operum tuorum flores in salubriores animæ tuæ adolescant fructus, saniori affectu, desideriorum, ac rectæ intentionis siculo inocules.

XI. Ad hanc trutinam arduum mihi est opera vestra appendere, cum solus ille scrutator sit cordium, cui nihil absconditum. Quod si verò de solis

I. Ioan. 3.

Opus exte-
nū digni-
catur ab
interno-Rom. III.
16.

exte-

exterioribus ferenda sit sententia, sub-
vereri cogor, ne multò inferiores ipsi,
vel etiam Ethnicis inveniamur.

Pharisæi enim etsi verâ ut pluri-
mum medullâ Justitiæ destituti erant;
nihilominus fructus, ad speciem mini-
mum, uberrimos proferebant. Diu-
nim noctuque orationibus, psalmif-
que decantandis insistebant, bis in se-
ptimana jejuniis sese attenuabant, elee-
mosynas largas profundebant, deci-
mas rerum suarum Domino offere-
bant, legem Altissimi nunquam non
oculis præfixam habebant; ut vel u-
num Profelytum facerent, maria eme-
tiebantur, aliave similia, aut majora
etiam opera patrabant. Et quotusquis-
que nostrum est, qui cum iis hac in
parte in contentionem venire præsu-
mat? Quis eâ religione ac zelo flagra-
vit, ut in exteris nationes ad conver-
tendum unum se contulerit, aut ex
indignatione summæ læsæ majestatis
cum illis vestes sciderit, corpusque i-
psum pro lege exposuerit? Et tamen
stat decretoria sententia: *Nisi abunda-
verit iustitia vestra plus quam scriba-
rum & Pharisæorum, non intrabitis in re-
gnum cælorum.*

Rom. 2. 14.
Ethnico-
rum zelus
& virtutes.

XII. Ethnici verò etsi legem i-
gnorarent, tamen naturaliter ea quæ
legis erant, faciebant. Etsi vero fidei
lumine orbatî forent, & consequenter
virtutibus supernaturalibus, quæ illi
inimuntur, privati; in moralibus ta-
men, & politicis multò insigniores ex-
titerant. Nondum callebant quod je-
junium foret fundamentum virtutum,
scutum potentissimum, murusque dia-
bolo inexpugnabilis; quod subinde
scripsit D. Ambrosius; Nondum au-

Amb.
ser. 21.

diverant, quæ Moyles, & Elias virtute
jejunii patraverant; nondum legerant
Ninivitas Deo iram jejuniis placasse
&c. id unum naturæ instinctu didice-
rant, se ventrem accepisse, ut nutri-
rent, non ut distenderent; ut illi domi-
narentur, non ut dominum pateren-
tur; ut illi ancillaretur, non ut ipsi
manciparentur; & tamen temperantiæ
in tantum bene multi addicti erant,
ut solis pulvis, leguminibusque ve-
scerentur. Ignorabant castos templum
esse Spiritus S. liliū floridissimum i-
psis Cœlitibus spirans odorem, decus
humani generis, ornamentum omnis
gratiæ &c. & nihilominus ut alios mit-
tam, Democles Regis Demetrii Ephe-
bus, dum aliter insidias castitati stru-
ctas effugere nequiret, a heno bullienti
insiliit, indeque vix semianimis ex-
tractus insultantem sibi triumphavit
Cupidinem. Penelope verò, Tana-
quil, Lucretia, & aliæ suo illam san-
guine purpurarunt. Nondum evocati
erant ad Evangelicam perfectionem,
paupertatemque arbitrariam; & nihi-
lo secius, ut vel humanæ sapientiæ stu-
diosius vacare possent Cynicus in do-
lio pauper, & inops delituit; Crates
Thebanus Oceano devitias merfit; ne
mergeretur ab ipsis; alii cum Fabricio
ultra oblatas despexerunt opes, Do-
ctores sanæ legis, & justitiæ non habe-
bant, & tamen Pietatis, ac Aстреæ cul-
tores insignes extiterant.

Valer. Max.

XIII. Nos verò & jejunii com-
moda, & castimonia præmia, au-
reolæque, & paupertatis beatitatem,
aliarumque virtutum decora probe
novimus; & tamen ab iis colendis hu-
meros subtrahimus; Evangelia legi-
mus,

T. 3

mus, & voluptatis cœno mergimur; Apostolos, & Ecclesiastas à crapulæ vitio, aliisque dehortantes audimus, & inebriamur; Christum nos sequi profitemur, & aliena concupiscimus, rapimusque: vitam improbam agimus, & legem sanctam præferimus; Theologicas facultates frequentamus, & sequiora malevoli didascalici præcepta in tabularium cordis admittimus. Vah hocine est abundare Justitia, & non satius deficere? hocine est sanctimoniam sectari, & non amplius profiteri? Hocine est legem Domini adamare, & non profligare iniquius? Profecto quisquis ejusmodi est, is dubiam mihi facit salutem suam, & vereor ne eidem quod quondam coronato illi Epuloni Balthasaro dicatur: *Inventus es minus habens.* Minus ipsis Phariseis, minus ipsis Ethnicis, minus in veritate, minus in opere.

*Chrysof. h.
16 in Matt.*

XIV. Nec quisquam hic Collationem fieri perverforum Phariseorum cum Christiana Justitia sibi persuadeat. Etenim ut S. Chrylostomus observat: *Scribas hic, & Phariseos non iniquos, ut putatur, appellat; sed eos, qui legis præcepta custodiunt. Neque enim illos, qui non custodirent, diceret habere justitiam, neque ei, quæ non esset, eam quæ esset justitiam compararet.* Exigua ea laus esset inter pessimos non esse prin-

cipem, exigua item virtus quæ cum vitio confertur, exigua sanctitas, & justitia, quæ componitur iniquitati. *Ei quæ non esset, eam quæ esset justitiam comparare.* Verùm quæ Pharisei justitia quapiam saltem externa præditi essent, illi confert nostratam. *Non impios, ut putatur, appellat, sed eos qui legis præcepta custodiunt.*

Exigite itaque apud vos metipsum an fervor vester, zelus vester, fides vestra, abstinencia vestra; verbo, justitia vestra perfectior existat illâ ipsâ Pharisaica; & si quidpiam ad augmentum illius defuerit contendite, ut proscripito omni corpore in divino obsequio, omni tarditate in cursu, omni procrastinatione in bravio, omni oblivione in debito, ad altissimæ sanctitatis, perfectionisque seu Justitiæ gradum provehamini. Enitami pro ea, quam in salutem animæ vestræ curam geritis, ut quantum distat umbra à corpore, figura à veritate, fucus à re ipsa, tantundem discrepet justitia vestra à Justitia Scribarum. Allaborate, ut eam non tantum in arca, sed in conscientia; non tantum in signis, sed in affectu; non tantum in nudo externo opere, sed in corde puro, & recto conservetis. *Fiat gratiâ*

*Christi JESU Domini
nostri, &c.*

CON-